

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa M.J.K.
przeciwko U.H.K.
o stwierdzenie nieważności aktu notarialnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 lutego 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 20 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. przyznaje adw. P.K. od Skarbu Państwa Sądowi Apelacyjnemu w [...] kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług wyliczoną według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Pozwana U.H.K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 stycznia 2017 r. oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 4 listopada 2015 r. Sąd pierwszej instancji stwierdził nieważność umowy darowizny z dnia 24 kwietnia 2010 r., zawartej między stronami, mocą której powód M.J.K. darował pozwanej nieruchomości gruntową położoną w B. przy ul. R., stanowiącą niezabudowaną działkę rolną, oznaczoną w obrębie [...] Z. numerem geodezyjnym [...], o powierzchni 0,1019 ha.

W ocenie Sądu Okręgowego, powództwo o stwierdzenie nieważności umowy darowizny zasługiwało na uwzględnienie na podstawie art. 189 k.p.c. i art. 82 k.p.c. Zdaniem Sądu, powód nie zdawał sobie sprawy ze znaczenia i skutków przysporzenia dokonanego na rzecz siostry - pozwanej U.H.K.. Sąd Okręgowy wskazał, że przyczyną stanu wyłączającego świadomość powoda była choroba psychiczna.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i zaaprobował dokonaną przez ten Sąd ocenę materiału dowodowego. Oddalając wnioski dowodowe powódki o kontynuowanie postępowania dowodowego i sporządzenie kolejnej opinii specjalistycznej dotyczącej stanu powoda w czasie zawierania umowy przez strony, Sąd ten wskazał, że w sprawie zostały sporządzone dwie opinie medyczne przez dwa niezależne od siebie zespoły biegłych, a płynące z nich wnioski są zbieżne i kategoryczne.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną złożyła pozwana, zaskarżając go w całości. W skardze opartej na obydwu podstawach kasacyjnych zarzuciła naruszenie art. 381 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 82 k.c. We wnioskach wносиła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, umożliwia także uchylenie orzeczeń wydanych

w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie będąc ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń umożliwiającym rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej, poddawana jest wstępnej ocenie w ramach tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., mającej za cel zbadanie, czy spełnia przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpatrzenia jej skargi wystąpieniem przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wskazała w uzasadnieniu, że niesłuszne było oddalenie wniosków dowodowych o przesłuchanie świadków i dopuszczenie dowodu z dokumentów w sprawie o stwierdzenie nieważności aktu notarialnego. W jej ocenie, nieuzasadnione było także przyjęcie, że w dacie sporządzenia umowy z dnia 24 kwietnia 2010 r. powód znajdował się w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności występuje wtedy, gdy bez wątplenia miały miejsce uchybienia, na które powołuje się skarżący i jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Skarżący musi przy tym wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Nie może też budzić wątpliwości, że wydane orzeczenie jest - na skutek stwierdzonego naruszenia - oczywiście błędne.

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza stanowiska o oczywistej zasadności tej skargi. Skarżący zmierza do zakwestionowania poczynionych przez Sąd Apelacyjny ustaleń faktycznych i oceny dowodów, co nie może odnieść skutku w postępowaniu przed Sądem Najwyższym z uwagi na zakaz przewidziany w art. 398³ § 3 k.p.c. Sądy obu instancji przeprowadziły dwukrotnie dowód z opinii różnych biegłych, uzyskując zbieżne wyniki i oceniając te dowody jako przekonujące. Argument o konieczności

dalszego prowadzenia tego dowodu z udziałem kolejnego zespołu biegłych nie może być uznany za oczywiście uzasadniony.

Z przytoczonych względów, wobec niestwierdzenia innych przesłanek przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania, należało odmówić jej przyjęcia na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. przy uwzględnieniu § 3 w zw. z § 8 pkt 6 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714).